

Evropski zeleni dogovor: Komisija za uresničitev podnebnih ambicij predlaga preobrazbo evropskega gospodarstva in družbe

Bruselj, 14. julija 2021

Evropska komisija je danes sprejela sveženj predlogov, s katerimi želi politike EU na področju podnebja, energije, rabe zemljišč, prometa in obdavčitve **pripraviti na zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030** v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Tako zmanjšanje emisij v naslednjem desetletju je ključnega pomena, da Evropa uresniči [evropski zeleni dogovor](#) in do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina na svetu. Komisija v današnjih predlogih predstavlja zakonodajna orodja, katerih namen je **doseči cilje iz evropskih podnebnih pravil** ter temeljito preobraziti naše gospodarstvo in družbo za pravično, zeleno in obetavno prihodnost.

Celovit in medsebojno povezan sklop predlogov

Današnji predlogi bodo omogočili hitrejše zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v naslednjem desetletju. Med predlaganimi ukrepi so: uvedba trgovanja z emisijami v novih sektorjih in poostretev obstoječega sistema EU za trgovanje z emisijami, večja uporaba energije iz obnovljivih virov, večja energijska učinkovitost, hitrejše uvajanje nizkoemisijskih načinov prevoza skupaj s potrebno infrastrukturo in gorivi, uskladitev davčnih politik s cilji evropskega zelenega dogovora, ukrepi za preprečevanje selitve virov CO₂ ter orodja za ohranjanje in razširjanje naših naravnih ponorov ogljika.

- Po [sistemu EU za trgovanje z emisijami \(ETS\)](#) se za emisije ogljika plačuje, zgornje meje emisij iz nekaterih gospodarskih sektorjev pa se znižujejo na letni ravni. Sistem je uspešen, saj so se **emisije iz proizvodnje električne energije in energetske intenzivnih panog v zadnjih 16 letih zmanjšale za 42,8 %**. [Komisija danes predlaga](#), da se zgornja meja skupnih emisij nadalje zniža, letna stopnja njihovega zmanjšanja pa poveča. Poleg tega [predlaga](#) postopno odpravo brezplačnega dodeljevanja pravic do emisij za letalstvo ter [uskladitev](#) z globalno shemo za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika (CORSIA). V sistem EU za trgovanje z emisijami naj bi se prvič vključile emisije iz ladijskega prometa. Zaradi nezadostnega zmanjševanja emisij iz cestnega prometa in stavb bo vzpostavljen nov ločen sistem trgovanja z emisijami za distribucijo goriva za cestni promet in stavbe. Poleg tega Komisija predlaga povečanje obsega skladov za inovacije in modernizacijo.
- Za dopolnitev znatne porabe za podnebne ukrepe v proračunu EU **naj bi države članice vse svoje prihodke iz trgovanja z emisijami porabile za podnebne in energetske projekte**. Poseben del prihodkov iz novega sistema za cestni promet in stavbni sektor bi se moral nameniti **obravnavi morebitnega socialnega učinka na ranljiva gospodinjstva, mikropodjetja in uporabnike prevoza**.
- Z [uredbo o porazdelitvi prizadevanj](#) se vsaki državi članici dodeljujejo ambicioznejši cilji zmanjšanja emisij iz stavb, cestnega in domačega pomorskega prometa, kmetijstva, odpadkov in malih panog. Zaradi različnih izhodišč in zmogljivosti posameznih držav članic ti cilji temeljijo na njihovem BDP na prebivalca s prilagoditvijo za upoštevanje stroškovne učinkovitosti.
- Države članice si delijo tudi odgovornost za odstranjevanje ogljika iz ozračja. V [uredbi o rabi zemljišč, gozdarstvu in kmetijstvu](#) je zato določen splošen cilj EU za odvzeme ogljika po naravnih ponorih v višini 310 milijonov ton emisij CO₂ do leta 2030. Za izpolnjevanje nacionalnih ciljev bodo morale države članice skrbeti za svoje ponore ogljika in povečati njihov obseg. EU bi si morala prizadevati, da do leta 2035 doseže podnebno nevtralnost v sektorjih rabe zemljišč, gozdarstva in kmetijstva. Zajete so tudi neogljicne emisije iz kmetijstva, kot so emisije iz uporabe gnojil in živinoreje. **Strategija EU za gozdove** bo pripomogla h kvalitativnemu in kvantitativnemu izboljšanju ter večji odpornosti evropskih gozdov. Strategija podpira gozdarje in na gozdarstvu temelječe biogospodarstvo, hkrati pa zagotavlja trajnostno sečnjo in uporabo biomase ter ohranja biotsko raznovrstnost. V strategiji je predstavljen **načrt za zasaditev treh milijard dreves** po vsej Evropi do leta 2030.

- Proizvodnja in raba energije predstavljata 75 % emisij v EU, zato je nujno pospešiti prehod na okolju prijaznejši energetski sistem. V [direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov](#) bo določen **višji cilj, da se leta 2030 40 % energije proizvede iz obnovljivih virov**. K temu cilju bodo prispevale vse države članice, predlagani pa so tudi posebni cilji za uporabo energije iz obnovljivih virov v prometu, ogrevanju in hlajenju, stavbah in industriji. Za izpolnitev naših podnebnih in okoljskih ciljev so **okrepljena merila trajnostnosti za uporabo bioenergije**. Države članice morajo pri oblikovanju programov podpore za bioenergijo upoštevati načelo kaskadne uporabe lesne biomase.
- Da bi znižali skupno porabo energije, zmanjšali emisije in odpravili energijsko revščino, bo v [direktivi o energijski učinkovitosti](#) določen **ambicioznejši zavezujoči letni cilj za zmanjšanje porabe energije** na ravni EU. Začrtane bodo smernice za določitev nacionalnih prispevkov ter uvedena skoraj dvakrat višja obveznost držav članic glede letnih prihrankov energije. V **javnem sektorju bo treba vsako leto prenoviti 3 % stavb**, s čimer naj bi se spodbudil val prenove, ustvarjala delovna mesta, zmanjšala poraba energije in znižali stroški za davkoplačevalce.
- Za zmanjšanje rastočih emisij v cestnem prometu je treba sistem trgovanja z emisijami dopolniti s kombinacijo ukrepov. [Strožji standardi emisij CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila](#) bodo pospešili prehod na brezemisijsko mobilnost. **Povprečne emisije iz novih avtomobilov bo treba zmanjšati za 55 % od leta 2030 in 100 % od leta 2035** v primerjavi z ravnmi iz leta 2021. Vsi novi avtomobili, registrirani od leta 2035, bodo torej brezemisijski. Da bi voznice in vozniki svoja vozila lahko polnili na zanesljivem omrežju po vsej Evropi, bo [revidirana uredba o infrastrukturi za alternativna goriva](#) od **držav članic zahtevala, da polnilne zmogljivosti razširijo v skladu s prodajo brezemisijskih avtomobilov**. Polnilna in oskrbovalna mesta bodo morale na glavnih avtocestah postaviti v rednih presledkih, in sicer električna polnilna mesta na vsakih 60 kilometrov, oskrbovalna mesta za vodik pa na vsakih 150 kilometrov.
- Tudi goriva v letalstvu in pomorstvu močno onesnažujejo okolje in zahtevajo posebne ukrepe za dopolnitev trgovanja z emisijami. V skladu z uredbo o infrastrukturi za alternativna goriva morajo imeti zrakoplovi in ladje dostop do **oskrbe s čisto električno energijo v večjih pristaniščih in na večjih letališčih**. S [pobudo ReFuelEU za letalstvo](#) bodo dobavitelji goriva obvezani dodajati **vse večje deleže trajnostnih letalskih goriv** v gorivo za reakcijske motorje, s katerim se letala polnijo na letališčih EU, vključno s sintetičnimi nizkoogljivi gorivi, poznanimi kot e-goriva. V okviru [pobude FuelEU za pomorstvo](#) se bo spodbujala uporaba trajnostnih goriv in brezemisijskih tehnologij v pomorskem prometu. Uvedena bo **najvišja dovoljena vsebnost toplogrednih plinov iz energije, ki jo uporabljajo ladje**, ki pristajajo v evropskih pristaniščih.
- Sistem obdavčitve energentov mora ščititi enotni trg in izboljševati njegovo delovanje ter z zagotavljanjem ustreznih spodbud prispevati k zelenemu prehodu. Z [revizijo direktive o obdavčitvi energije](#) bo predlagana **uskladitev obdavčitve energentov z energetsko in podnebno politiko EU**. Spodbujale se bodo čiste tehnologije ter črtale zastarele izjeme in znižane stopnje, ki trenutno spodbujajo uporabo fosilnih goriv. Namen novih pravil je zmanjšati škodljive učinke konkurence na področju obdavčitve energije in državam članicam pomagati zagotoviti prihodke od zelenih davkov, ki rasti škodujejo manj kot davki na delo.
- Z **novim mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah** pa se bodo določile cene ogljika za uvoz izbranih proizvodov, s čimer se bo preprečilo, da bi zaradi ambicioznih evropskih podnebnih ukrepov prišlo do selitve virov CO₂. S tem se bo **zagotovilo, da bo zmanjšanje emisij v Evropi prispevalo k zmanjšanju emisij na svetovni ravni**, namesto da bi se ogljično intenzivna proizvodnja preselila iz Evrope. Hkrati pa naj bi se industrijo zunaj EU in naše mednarodne partnerice spodbudilo k ukrepanju v isti smeri.

Vsi predlogi so medsebojno povezani in se dopolnjujejo. Ta uravnotežen sveženj in z njim ustvarjene prihodke potrebujemo za prehod na pravično, zeleno in konkurenčno Evropo. Pri tem je treba odgovornost enakomerno porazdeliti med različne sektorje in države članice ter po potrebi zagotoviti dodatno podporo.

Socialno pravičen prehod

Čeprav so srednje- do dolgoročne koristi podnebnih politik EU nedvomno večje od stroškov tega prehoda, bi lahko podnebne politike kratkoročno dodatno obremenile ranljiva gospodinjstva, mikropodjetja in uporabnike prevoza. Politike v današnjem svežnju so zato oblikovane tako, da so stroški boja proti podnebnim spremembam in prilagajanja nanje pravično porazdeljeni.

Instrumenti za oblikovanje cen ogljika prinašajo prihodke, ki jih je mogoče ponovno vložiti v

spodbujanje inovacij, gospodarske rasti in naložb v čiste tehnologije. Predlagan je **nov socialni sklad za podnebje**, ki bo državam članicam zagotavljal namenska sredstva, s katerimi bodo lahko državljanke in državljanom pomagale pri financiranju naložb v energijsko učinkovitost, nove ogrevalne in hladilne sisteme ter čistejšo mobilnost. Novi sklad naj bi se financiral iz proračuna EU z zneskom v višini 25 % pričakovanih prihodkov iz trgovanja z emisijami za goriva v stavbah in cestnem prometu. Državam članicam se bodo zagotovila sredstva v višini 72,2 milijarde evrov za obdobje 2025–2032 na podlagi ciljne spremembe večletnega finančnega okvira. Sklad, ki naj bi se opiral na ujemajoče nacionalno financiranje, naj bi mobiliziral 144,4 milijarde evrov za socialno pravičen prehod.

Prednosti takojšnjega ukrepanja za zaščito ljudi in planeta so jasne: čistejši zrak, hladnejša in bolj zelena mesta, bolj zdravi državljanke in državljanke, manjša poraba energije in nižji računi za energijo, evropska delovna mesta, tehnologije in industrijske priložnosti, več prostora za naravo ter bolj zdrav planet za prihodnje generacije. Osrednji izziv evropskega zelenega prehoda je vsem zagotoviti koristi in priložnost, ki jih ta prihod prinaša, in sicer čim hitreje in čim pravičneje. Z različnimi orodji politike, ki so na voljo na ravni EU, lahko zagotovimo, da je hitrost sprememb zadostna, vendar ne preveč moteča.

Ozadje

V [evropskem zelenem dogovoru](#), ki ga je Komisija predstavila 11. decembra 2019, je določen cilj, da Evropa do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina. [Evropska podnebna pravila](#), ki začnejo veljati ta mesec, v zavezujočo zakonodajo zapisujejo zavezo EU k podnebni nevtralnosti in vmesni cilj zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Zaveza EU, da zmanjša svoje neto emisije toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030, je bila decembra 2020 kot prispevek EU k doseganju ciljev Pariškega sporazuma [sporočena Konferenci pogodbenc Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja](#) (UNFCCC).

Zaradi obstoječe podnebne in energetske zakonodaje EU so se emisije toplogrednih plinov v EU že zmanjšale [za 24 %](#) v primerjavi z letom 1990, medtem ko je gospodarstvo EU v istem obdobju zraslo za približno 60 %, pri čemer je bila rast ločena od emisij. Ta preizkušen in preverjen zakonodajni okvir je podlaga današnjega zakonodajnega svežnja.

Komisija je pred predstavitvijo teh predlogov izvedla obsežne ocene učinka, da bi izmerila priložnosti in stroške zelenega prehoda. Septembra 2020 je bila pripravljena [celovita ocena učinka](#) v podporo predlogu Komisije, da se cilj EU glede zmanjšanja neto emisij do leta 2030 poveča na vsaj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Ocena je pokazala, da je ta cilj uresničljiv in prinaša koristi. Današnji zakonodajni predlogi temeljijo na podrobnih ocenah učinka, pri katerih se upošteva povezava z drugimi deli svežnja.

Dolgoročni proračun EU za naslednjih sedem let bo podpiral zeleni prehod. 30 % programov iz dvobilijonskega [večletnega finančnega okvira](#) za obdobje 2021–2027 in instrumenta [NextGenerationEU](#) je namenjenih podpori podnebnim ukrepom. Prav tako je podnebnim ukrepom dodeljenih 37 % sredstev od 723,8 milijarde evrov (v tekočih cenah) iz [mehanizma za okrevanje in odpornost](#), s katerimi se bodo v okviru instrumenta NextGenerationEU financirali nacionalni programi držav članic za okrevanje.

Izjave članic in članov kolegija

*Predsednica Evropske komisije Ursula von der **Leyen** je povedala: „Gospodarstvo fosilnih goriv je doseglo svoje meje. Naslednji generaciji želimo zapustiti zdrav planet, kakovostna delovna mesta in rast, ki ne škoduje naši naravi. Evropski zeleni dogovor je naša strategija rasti v smeri brezogljičnega gospodarstva. Evropa je bila prva celina, ki se je zavezala, da do leta 2050 postane podnebno nevtralna. In danes kot prvi v ta namen predstavljamo konkreten načrt. Evropa svoje zaveze iz podnebnih politik uresničuje v inovacijah, naložbah in socialni ukrepih.“*

Izvršni podpredsednik Komisije za evropski zeleni dogovor Frans **Timmermans** je dejal: „To je odločilno desetletje v boju proti podnebni krizi in izgubi biotske raznovrstnosti. Evropska unija si je zadala ambiciozne cilje in danes predstavljamo, kako jih lahko uresničimo. Da vsem zagotovimo zeleno in zdravo prihodnost, bodo potrebna znatna prizadevanja v vseh sektorjih in vseh državah članicah. Kot celota bodo naši predlogi spodbudili potrebne spremembe, vsem državljanke in državljanom omogočili, da čim prej izkoristijo prednosti podnebnih ukrepov, ter zagotovili podporo najranljivejšim gospodinjstvom. Naš prehod bo pravičen, zelen in konkurenčen.“

Evropski komisar za gospodarstvo Paolo **Gentiloni** je dodal: „Naša prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam morajo biti politično ambiciozna, globalno usklajena in socialno pravična.“

Posodabljam dve desetletji stare predpise o obdavčitvi energije, da bi spodbudili uporabo okolju prijaznejših goriv in zmanjšali škodljivo davčno konkurenco na tem področju. Predlagamo tudi mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah, s katerim bomo cene ogljika za uvoz uskladili s tistimi, ki se uporabljajo znotraj EU. Novi mehanizem bo ob polnem spoštovanju naših zavez v okviru STO zagotovil, da tuja podjetja, za katera veljajo manj stroge okoljske zahteve, ne bodo spodkopavala naših podnebnih ambicij. Poleg tega bo spodbujal bolj zelene standarde onkraj naših meja. Smo na prelomni točki. Iz leta v leto postaja grozljiva resničnost podnebnih sprememb očitnejša: danes potrjujemo svojo odločenost, da ukrepamo, preden bo resnično prepozno."

Komisarka za energijo Kadri **Simson** je povedala: „Ciljev zelenega dogovora ne bo mogoče doseči brez preoblikovanja našega energetskega sistema, kjer nastaja večina naših emisij. Za podnebno nevtralnost do leta 2050 potrebujemo revolucionaren pristop k obnovljivim virom energije, zagotoviti pa moramo tudi, da se energija pri tem ne izgublja. Z današnjimi predlogi uvajamo ambicioznejše cilje, odpravljamo ovire in dodajamo spodbude, da bomo še hitreje prešli na energetski sistem z neto ničelnimi emisijami."

Komisarka za promet Adina **Vălean** je izjavila: „S tremi sektorskimi pobudami – ReFuelEU za letalstvo, FuelEU za pomorstvo in uredbo o infrastrukturi za alternativna goriva – bomo podprli prehod prometnega sektorja na sistem, ki bo kos izzivom prihodnosti. Ustvarili bomo trg trajnostnih alternativnih goriv in nizkoogljicnih tehnologij, hkrati pa vzpostavili pravo infrastrukturo za široko uporabo brezemisijjskih vozil in plovil. Ta sveženj prinaša več kot okolju prijaznejšo mobilnost in logistiko. To je priložnost, da EU postane vodilni trg za najnovejše tehnologije."

Komisar za okolje, oceane in ribištvo Virginijus **Sinkevičius** je dodal: „Gozdovi so pomemben del rešitve za številne izzive, s katerimi se soočamo pri reševanju podnebne krize in preprečevanju izgube biotske raznovrstnosti. Prav tako so ključnega pomena za doseganje podnebnih ciljev EU za leto 2030. Toda trenutno stanje ohranjenosti gozdov v EU ni ugodno. Pospešiti moramo prakse, ki spodbujajo biotsko raznovrstnost, ter poskrbeti za zdravje in odpornost gozdnih ekosistemov. Strategija za gozdove je resnična prelomnica glede tega, kako naše gozdove varujemo, z njimi gospodarimo in jih pogozdujemo v korist našega planeta, ljudi in gospodarstva."

Komisar za kmetijstvo Janusz **Wojciechowski** je še dejal: „V boju proti podnebnim spremembam so gozdovi neprecenljivi. Zagotavljajo delovna mesta in rast na podeželskih območjih, možnosti trajnostnega razvoja biogospodarstva ter dragocene ekosistemske storitve za našo družbo. V strategiji za gozdove so združeni socialni, gospodarski in okoljski vidiki. Namen strategije je zagotoviti in okrepiti večnamenskost naših gozdov ter poudariti ključno vlogo, ki jo imajo milijoni gozdarjev na terenu. Nova skupna kmetijska politika bo priložnost za večjo osredotočenost pri podpiranju naših gozdarjev in trajnostnega razvoja naših gozdov."

Več informacij

[Sporočilo: „Pripravljeni na 55“: uresničevanje podnebnih ciljev EU za leto 2030](#)

[Spletno mesto o uresničevanju evropskega zelenega dogovora](#) (z zakonodajnimi predlogi)

[Spletno mesto z avdiovizualnim gradivom o predlogih](#)

[Vprašanja in odgovori o sistemu EU za trgovanje z emisijami](#)

[Vprašanja in odgovori o uredbi o porazdelitvi prizadevanj ter uredbi o rabi zemljišč, gozdarstvu in kmetijstvu](#)

[Vprašanja in odgovori o naših energetskih sistemih, pripravljenih za naše podnebne cilje](#)

[Vprašanja in odgovori o mehanizmu za ogljično prilagoditev na mejah](#)

[Vprašanja in odgovori o reviziji direktive o obdavčitvi energije](#)

[Vprašanja in odgovori o trajnostni prometni infrastrukturi in gorivih](#)

[Informativni pregled o strukturi svežnja](#)

[Informativni pregled o socialno pravičnem prehodu](#)

[Informativni pregled o naravi in gozdovih](#)

[Informativni pregled o prometu](#)

[Informativni pregled o energiji](#)

[Informativni pregled o stavbah](#)

[Informativni pregled o industriji](#)

[Informativni pregled o vodiku](#)

[Informativni pregled o mehanizmu za ogljično prilagoditev na mejah](#)

[Informativni pregled o okolju prijaznejši obdavčitvi energije](#)

[Brošura o uresničevanju evropskega zelenega dogovora](#)

IP/21/3541

Kontakti za stike z mediji:

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)

[Daniel FERRIE](#) (+32 2 298 65 00)

[Stefan DE KEERSMAECKER](#) (+32 2 298 46 80)

Za vprašanja širše javnosti: [Europe Direct](#) po telefonu [00 800 67 89 10 11](#) ali [e-pošti](#)

Related media

[Illustration 2021](#)

[Teaser Green deal package](#)